

ردیف	نمره	سوال
۱	۰/۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) بر <u>نمط</u> عشق اگر پای نهی طاق نه ب) وظیفه روزی به خطای <u>منکر</u> نبرد
۲	۰/۲۵	در کدام گزینه واژه ای در معنی «ذات» به کار رفته است؟ ۱) وجه خدا اگر شودت منظر نظر ۲) قسیم، جسیم، نسیم و سیم ۳) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند
۳	۰/۲۵	واژه مشخص شده در کدام معنی به کار نرفته است؟ «کلمات را کنار زبید و در زیر آن روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است تماشا کنید.» ۱) تعبیر ۲) بینش ۳) دریافت ۴) نگرش
۴	۰/۷۵	واژه درست را از بین واژه های داخل کمانک انتخاب کنید. الف) همتم بدرقه راه کن ای (تابر - طابر) قدس ب) همه چشمها به او بود که (حوضه - حوزة) حکمت را او گرم کند. ج) گفت از بهر (گرامت - قرامت) جامهات بیرون کنم.
۵	۰/۲۵	در کدام یک از موارد زیر نادرستی املایی بیشتری دیده می شود؟ ۱) هرکه یکی از بنده گان گنهکار پریشان روزگار، دست عنایت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد در او نذر نکند. ۲) وسول به حسن ممکن نباشد، آلا به واسطه عشق، و عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به همه جایی معوا نکند.
۶	۱	در گروه کلمات زیر چهار واژه نادرست املایی بیابید و فقط شکل درست آن ها را بنویسید. «صواب و مصلحت - ارغند و قهرآلود - ستور و چارپا - صور و جشن - عرضه و ارائه - ترجیح و برتری - زن و گمان - کاذبه و جاکاغذی - طیلسان و ردا - محسور و گرفتار - قربت و نزدیکی - غربت زندان»
۷	۰/۷۵	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) در بیت زیر، حذف «مفعول» به قرینه لفظی صورت گرفته است. با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) در بیت زیر، حذف «فعل» به قرینه معنایی صورت گرفته است. شــــــــو منفجر ای دل زمانــــــــه وان آتــــــــش خــــــــود نهفته مپســــــــند ج) نقش ضمیر متصل «ش» در مصراع «مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی» مفعول است.
۸	۱	نقش دستوری مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند (متمم - مسند) ب) گر بدین حال تو را محتسب اندر بازار بیند، بگیرد و حد زند. (مفعول - متمم) ج) نخستین باری که از پاریز خارج شدم، سیرجان را آخر دنیا حساب می کردم. (مضاف الیه - مسند) د) در نگاه او نشانی از من بوده است. (نهاد - مسند)
۹	۰/۲۵	نمودار پیکانی کدام گزینه مانند نمودار پیکانی «وسعت استان کرمان» است؟ ۱) خط بسیار روشن ۲) غرفه بلند آسمان ۳) ناله های روح دردمند

ردیف	نمره	سوال		
۱۰	۰/۵	در متن زیر یک واژه بیابید که «وابسته و وابسته» باشد و نوع آن را بنویسید. «برف کوه هنوز آب نشده است. به آب چشمه دست نمی توان برد. ماست را با چاقو می بریم. پشم گوسفندان را گل و گیاه رنگین کرده است. بوی شبدر دوچین هوا را عطرآگین ساخته است. گندم ها هنوز خوشه نبسته اند.»		
۱۱	۰/۷۵	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ مناسب دهید. «در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثار عشق کند. عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد.» (الف) یک جمله با ساختار «نهاد + مفعول + مسند + فعل» بیابید. (ب) فعل مشخص شده، «اسنادی» است یا «غیراسنادی»؟ (ج) نهاد جمله پایانی را مشخص کنید.		
۱۲	۰/۵	با توجه به بیت زیر، به سوالات پاسخ دهید. فرّخی ز جان و دل می کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی (الف) در این بیت یک فعل حذف شده است یا دو فعل؟ (ب) یک ترکیب وصفی در بیت بیابید.		
۱۳	۰/۲۵	کدام واژه در بیت زیر در زبان فارسی «هم آوا» دارد؟ تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست		
۱۴	۰/۲۵	جای خالی را با نام مناسب یک کتاب پر کنید. درس «سودای عشق» از کتاب اثر عین القضاة همدانی انتخاب شده است.		
۱۵	۰/۵	جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. کتاب اثری منثور از عطار نیشابوری است و کتاب «قصه شیرین فرهاد» اثر است.		
۱۶	۰/۲۵	کتاب «کویر» اثر علی شریعتی حسب حال است یا سفرنامه؟		
۱۷	۰/۲۵	کدام گزینه تکمیل کننده مصراع «وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند» است؟ (۱) بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران (۲) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران		
۱۸	۰/۷۵	از ستون دوم مصراع مناسب برای مصراع های ستون اول انتخاب کنید. (سه مصراع در ستون دوم اضافه است)		
		<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;"> <p>ستون اول</p> <hr/> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر</p> </td> <td style="width: 50%; text-align: center;"> <p>ستون دوم</p> <hr/> <p>۱- بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی ۲- در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی ۳- لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ۴- بیداری ستاره در چشم جویباران ۵- تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۶- زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی</p> </td> </tr> </table>	<p>ستون اول</p> <hr/> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر</p>	<p>ستون دوم</p> <hr/> <p>۱- بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی ۲- در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی ۳- لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ۴- بیداری ستاره در چشم جویباران ۵- تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۶- زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی</p>
<p>ستون اول</p> <hr/> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر</p>	<p>ستون دوم</p> <hr/> <p>۱- بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی ۲- در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی ۳- لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ۴- بیداری ستاره در چشم جویباران ۵- تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۶- زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی</p>			

ردیف	نمره					
۱۹	۰/۷۵	<p>درستی یا نادرستی گزاره های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) در بیت زیر، علاوه بر «تناقض» و «اسلوب معادله»، آرایه «مجاز» هم به کار رفته است.</p> <p>محرم این هوش جز بی هوش نیست / مَر زبان را مشتری جز گوش نیست</p> <p>ب) در بیت زیر، شاعر علت ادبی آورده که به آن «اسلوب معادله» می گویند.</p> <p>تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر چهر دلبند</p> <p>ج) عبارت «بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» فاقد «سجع» و دارای «کنایه» است.</p>				
۲۰	۱	<p>از ستون دوم آرایه مناسب برای ابیات ستون اول انتخاب کنید. (یک آرایه در ستون دوم اضافه است)</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">ستون اول</td> <td style="text-align: center; width: 50%;">ستون دوم</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>الف) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند</p> <p>ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد</p> <p>ج) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند</p> <p>د) ببین آخر که آن پروانه خوش / چگونه می زند خود را به آتش</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>۱- اسلوب معادله</p> <p>۲- نماد</p> <p>۳- ایهام</p> <p>۴- مجاز</p> <p>۵- تشبیه</p> </td> </tr> </table>	ستون اول	ستون دوم	<p>الف) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند</p> <p>ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد</p> <p>ج) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند</p> <p>د) ببین آخر که آن پروانه خوش / چگونه می زند خود را به آتش</p>	<p>۱- اسلوب معادله</p> <p>۲- نماد</p> <p>۳- ایهام</p> <p>۴- مجاز</p> <p>۵- تشبیه</p>
ستون اول	ستون دوم					
<p>الف) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند</p> <p>ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد</p> <p>ج) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند</p> <p>د) ببین آخر که آن پروانه خوش / چگونه می زند خود را به آتش</p>	<p>۱- اسلوب معادله</p> <p>۲- نماد</p> <p>۳- ایهام</p> <p>۴- مجاز</p> <p>۵- تشبیه</p>					
۲۱	۰/۷۵	<p>آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>۱) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب</p> <p>۲) گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن، ستارگان زیبا و خاموش، تک تک از غیب سر می زنند. (تشبیه - استعاره)</p> <p>۳) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم</p> <p>تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند (جناس - ایهام)</p> <p>ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است (تضمین - تضاد)</p>				
۲۲	۰/۵	<p>موارد مشخص شده چه آرایه ای پدید آورده اند؟ (واج آرایه و مراعات نظیر نمره ندارد.)</p> <p>الف) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان</p> <p>ب) با محتسبیم عیب مگویند که او نیز</p> <p>گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست</p> <p>پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است</p>				
۲۳	۰/۵	<p>مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) عاشقان کشتگان معشوق اند</p> <p>ب) هیچ نقاش نمی بیند که نقشی بر کشد</p> <p>برنیاید ز کشندگان آواز</p> <p>وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای</p>				
۲۴	۰/۵	<p>فرخی یزدی در بیت زیر، علت شادمان بودن دل خود را چه می داند؟</p> <p>هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت</p> <p>آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت</p>				
۲۵	۰/۵	<p>دو متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ مناسب دهید.</p> <p>الف) این حدیث را گوش دار که مصطفی <small>صلی الله علیه و آله</small> گفت: او بنده خود را عاشق خود کند، آنگاه بر بنده عاشق باشد و بنده را گوید: تو عاشق و محب مایی و ما معشوق و حبيب توایم [چه خواهی چه نخواهی].</p> <p>ب) شوخی روزگار است که مهد دموکراسی عالم از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.</p> <p>۱) در متن نخست، مفهوم نهایی حدیث منسوب به پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> «اختیاری بودن عشق است» یا «اجباری بودن عشق»؟</p> <p>۲) عبارت دوم یادآور کدام مثل در زبان فارسی است؟</p> <p>از چاله به چاه افتادن ☐</p> <p>مار در آستین پرورش دادن ☐</p>				

ردیف	نمره	سؤال
		مفهوم مناسب موارد ستون اول را از ستون دوم انتخاب کنید. (یک مفهوم اضافه است)
		ستون اول
		ستون دوم
۲۶	۱	الف) روزگاری کرانه های فرات خط از کرانه رود تiber می خواندند، اما دنیا همیشه به یک رو نمی ماند. ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد ج) پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند د) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آنگه که باشم خفته در خاک
		۱- اهمیت ظرفیت مخاطب ۲- عاشقی تا پای مرگ ۳- ناپایداری قدرت ۴- اشتیاق فراوان عاشق ۵- توصیه به اعتراض
۲۷	۰/۵	در هر کدام از متن های زیر به تقابل کدام نیروها و اندیشه ها اشاره شده است؟ الف) آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد. ب) قدرت قلم این نویسنده تا چه حد بوده که فرهنگ فرانسوی را حتی در دل دهات دورافتاده ایران فرابرده است. کاری که نه سپاه ناپلئون می توانست بکند و نه نیروی شارلمانی.
۲۸	۰/۵	با توجه به بیت زیر، معادل واژه های مشخص شده در مصراع اول را در مصراع دوم بیابید. عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (الف) (ب)
۲۹	۰/۵	با توجه به بیت زیر، دو ویژگی یا دو صفت خداوند را نام ببرید همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی
		■ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان معنی کنید.
۳۰	۰/۲۵	نگاه های لوکس مردم آسفالت نشین شهر آن را کهکشان می بیند.
۳۱	۰/۷۵	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.
۳۲	۰/۵	لابد هر چه به واسطه آن به خدا رسند فرض باشد به نزدیک طالبان.
۳۳	۰/۵	یکی از صاحب دلان در بحر مکاشفت مستغرق شده.
۳۴	۰/۵	بگرای چو ازدهای گرز
۳۵	۰/۵	گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست
۳۶	۰/۵	زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست
۳۷	۰/۵	سریر ملک عطا داد کردگار تو را

ویژه پایه دوازدهم

دی ۱۴۰۳

گزینهدو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه پاسخ تشریحی

ارزشیابی تشریحی مرحله ۲

فارسی ۳ (تمامی رشته‌های نظری)

۱۴۰۳-۱۴۰۴

۱-

الف) بساط شطرنج

ب) زشت، ناپسند (ذکر یک مورد کافی است)

۲-

گزینه ۱»

توضیح: واژه «وجه» در بیت گزینه ۱»، به معنی ذات و وجود است.

۳-

گزینه ۲

۴-

الف) طایر

ب) حوزه

ج) غرامت

۵-

گزینه ۱

توضیح: در گزینه ۱، سه خطای املائی هست: بنده‌گان، عنابت و نذر. اما در گزینه ۲، دو خطای املائی وجود دارد: وسول و معوا

۶-

صور و جشن: سور و جشن / زن و گمان: ظن و گمان / کاذبه و جاکاغذی: کازیه و جاکاغذی / محسور و گرفتار: محصور و گرفتار

۷-

الف) درست

ب) درست

ج) نادرست

توضیح: در «الف» و در جمله پایانی مفعول به قرینه لفظی مندرج در جمله قبل حذف شده: ما را فراغتی است که جمشید جم آن فراغت را نداشت. / ب) «دل زمانه» مناداست و هر منادا یک فعل محذوف به قرینه معنایی دارد. / ج) ضمیر «ش» در این مصراع متمم است: مگر از آتش دوزخ برای او روی رهایی باشد.

۸-

الف) مسند

ب) متمم

ج) مضاف‌الیه

د) نهاد

۹-

گزینه ۳»

توضیح: نمودار مضاف‌الیه مضاف‌الیه (وسعت استان کرمان) همانند صفت پسین مضاف‌الیه است:

وسعت استان ← کرمان / ناله‌های روح ← دردمند

۱۰-

«دوچین» در «بوی شبدر دوچین» وابسته وابسته از نوع مضاف‌الیه است.

۱۱-

الف) خود را ایثار عشق کند.

ب) غیراسنادی

ج) دیگری

۱۲-

الف) یک فعل

ب) این محفل

۱۳-

مستور

توضیح: هم‌آوای مستور، واژه «مسطور» به معنی «نوشته شده» است.

۱۴-

تمهیدات

۱۵-

به ترتیب: تذکرة الاولیا / احمد عربلو

۱۶-

حسب حال

۱۷-

گزینه ۲»

۱۸-

الف) ← ۵

ب) ← ۳

ج) ← ۶

الف) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

ب) لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره باران

ج) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

۱۹-

الف) درست
توضیح:

الف) محرم هوش بی‌هوشانند: تناقض / مصراع دوم مثال است و مصراع‌ها استقلال دستوری دارند، پس بیت اسلوب معادله دارد. / زبان مجاز از گوینده و گوش مجاز از شنونده است.
ب) به علت ادبی «حسن تعلیل» می‌گویند، پس این توضیح نادرست است.
ج) عبارت سجع ندارد و «دامن از دست رفتن» کنایه است.

۲۰-

الف) ← ۵ (ب) ← ۱ (ج) ← ۴ (د) ← ۲
الف) تشبیه (بنای ظلم اضافه تشبیهی)
ج) مجاز (نفس مجاز از صحبت)
ب) اسلوب معادله
د) نماد (پروانه نماد عاشق حقیقی و آتش نماد معشوق است).

۲۱-

۱) جناس (۲) استعاره (۳) تضاد
۱) «بر» و «سر» جناس ناهمسان دارند.
۲) «دریای سبز» استعاره از آسمان است.
۳) بین سلیمان و اهرمن تضاد هست.

۲۲-

الف) مجاز (درهم و دینار مجاز از رشوه است) (ب) ایهام (۱: شراب ۲: همیشگی)

۲۳-

سکوت عاشقانه / توصیف ناپذیری معشوق / سکوت از سر حیرت (یا هر پاسخ مشابه)

۲۴-

بی‌اعتنایی به امور مادی یا بی‌اهمیتی کم و زیاد دارایی (یا هر پاسخ مشابه)

۲۵-

۱) اجباری بودن عشق
۲) از چاله به چاه افتادن، یا: از دزد خلاص شدن و گرفتار رَمال شدن (یا هر مثل مشابه)

۲۶-

الف) ← ۳ (ب) ← ۴ (ج) ← ۵ (د) ← ۲
الف) ناپایداری قدرت (ب) اشتیاق فراوان عاشق (ج) توصیه به اعتراض (د) عاشقی تا پای مرگ

۲۷-

الف) تقابل عقل و احساس (یا هر پاسخ مشابه)
ب) تقابل فرهنگ با سیاست یا قدرت نظامی (یا هر پاسخ مشابه)

۲۸-

الف) عشق: دزد یا دزد دانا / ب) هوش: چراغ یا چراغ خانه

۲۹-

عالم‌الغیب بودن / ستارالعیوب بودن / عزت و ذلت به دست اوست (دو مورد کافی است، به پاسخ‌های مشابه نمره تعلق می‌گیرد).

۳۰-

نگاه‌های تجملی مردم امروزی و متمدن شهر، آن را کهکشان می‌بیند.

۳۱-

یک زمان، مردم دنیا از حکومت روم توقع و انتظار داشتند و از آن می‌ترسیدند.

۳۲-

ناچار در نظر سالکان و عرفا (یا: خواستاران) هرچیزی که با آن بتوان به خدا رسید، واجب است.

۳۳-

یکی از عارفان در دریای کشف حقایق عرفانی غرق شده بود.

۳۴-

مانند ازدها (یا مار) سمی حمله کن.

۳۵-

گفت: در سر باید عقل باشد، بدون کلاه بودن ننگ (یا: باعث شرمساری) نیست.

۳۶-

اگر روزگار عمر مرا نابود کند، بگویند نابود کند، زیرا برای من بسیار بی‌ارزش است.

۳۷-

خداوند به تو تخت پادشاهی بخشید.